

TOIMENPIDESUOSITUKSET SIDOSYKSIKÖN YHTEISEN MÄÄRÄYSVALLAN KÄYTÖLLE JA HALLINNOLLE

Asianajaja Mirja Ropo
Asianajaja Antti Saari

Kustos ry

14.6.2023

Tehtävänanto

- Kustos ry on sidosyksiköiden (in-house –yhtiöiden) edunvalvontayhdistys
- Kustos ry on pyytänyt Asianajotoimisto Lukander Ruohola HTO Oy:ltä ehdotusta sidosyksikköasemaa koskeviksi muotoiluiksi ja ohjeistukseen jäsenyrityksilleen erityisesti siitä näkökulmasta, miten julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 15 §:n sidosyksiköltä edellytetty *yhteinen määräysvalta toteutuu ja miten sitä arvioidaan ns. moniomistajasidosyksiköissä*

KKV:n esitys markkinaoikeudelle

- *Löytyy täältä:*
- <https://www.kkv.fi/uploads/sites/2/r-2022-60-1343.pdf>

Hankintalain systematiikasta

- Hankintalain tarkoitus on, että julkisin varoin toteutettavat hankinnat kilpailutetaan mahdollisimman laajasti
- Termit
 - Hankintayksikkö
 - **Sidosyksikkö**
 - Yhteishankintayksikkö
- Poikkeuksia pääsäännöstä, eli kilpailuttamisesta tulkitaan suppeasti
- Hankintalain 15 §:n 1 momentin mukaan hankintalakia ei sovelleta hankintaan, jonka hankintayksikkö tekee sidosyksiköltään.
 - Lisäksi käänteinen sidosyksikköhankinta
 - In House Sisters -hankinta

Mikä on sidosyksikkö?

- Sidosyksiköllä tarkoitetaan hankintayksiköstä muodollisesti erillistä ja päätöksenteon kannalta itsenäistä yksikköä.
- Lisäksi edellytyksenä on, että
 - **hankintayksikkö yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa käyttää määräysvaltaa yksikköön samalla tavoin kuin omiin toimipaikkoihinsa ja**
 - yksikkö harjoittaa enintään viiden prosentin ja enintään 500 000 euron osuuden liiketoiminnastaan muiden tahojen kuin niiden hankintayksiköiden kanssa, joiden määräysvallassa se on.
 - sidosyksikössä ei ole muiden kuin hankintayksiköiden pääomaa.
- Kaikkien sidosyksikköasemaa koskevien edellytysten on täytyttävä samaan aikaan, jotta kysymys on sidosyksiköstä.

Määräysvalta

- Hankintalain 15 §:n 5 momentin mukaan hankintayksiköiden katsotaan yhdessä käyttävän määräysvaltaa sidosyksikköön, jos sidosyksikön toimitielimet koostuvat kaikkien hankintayksiköiden edustajista ja hankintayksiköt voivat yhdessä käyttää ratkaisevaa päätösvaltaa sidosyksikön strategisiin tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin.
- Lisäksi edellytyksenä on, että sidosyksikkö toimii määräysvaltaa käyttävien hankintayksiköiden etujen mukaisesti.
- Hankintalain esitöiden mukaan hankintayksiköiden katsotaan yhdessä käyttävän määräysvaltaa sidosyksikköön, kun sidosyksikön toimitielimet koostuvat kaikkien hankintayksiköiden edustajista. Yksittäinen edustaja voi kuitenkin edustaa useita tai kaikkia osallistuvia hankintayksiköitä sidosyksikön hallintotoimitielimessä.
- Yhteisen määräysvallan edellytyksenä on lisäksi, että hankintayksiköt voivat yhdessä käyttää ratkaisevaa päätösvaltaa sidosyksikön strategisiin tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin.
- Mikäli sidosyksiköllä on useita hankintayksiköitä omistajina, määräysvaltaa sidosyksikköön voi käyttää myös yhdessä. Hankintayksiköllä on kuitenkin oltava myös yhteisomistuksessa olevassa yksikössä vallitsevien päätöksentekorakenteiden puitteissa sellainen asema, joka mahdollistaa sille tosiasiallisen mahdollisuuden osallistua sidosyksikköön kohdistuvan määräysvallan käyttämiseen. Jokaisella hankintayksiköllä tulee olla yksin tai yhdessä mahdollisuus käyttää ratkaisevaa päätösvaltaa.

Määräysvalta – kokonaisarviointia!

- Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että hankintayksikön tulee käyttää sidosyksikköön sellaista määräysvaltaa, että se voi vaikuttaa yksikön päätöksiin.
- Hankintayksiköllä tulee olla mahdollisuus vaikuttaa ratkaisevasti ja aidosti sekä sidosyksikön strategisiin tavoitteisiin että sen tärkeisiin päätöksiin.
- EUT:n oikeuskäytännön mukaan hankintayksikön määräysvallan on oltava luonteeltaan sekä rakenteellista, toiminnallista että todellista.
- Tuomioistuin on todennut, että puhtaasti muodollista osallistumista sidosyksikköön tai sen johtaviin elimiin ei voida pitää riittävänä määräysvaltakriteerin täyttymiseksi, koska tällainen tulkinta avaisi mahdollisuuden julkisia hankintoja koskevien oikeusohjeiden kiertämiseen.
- Lain kiertämistarkoituksessa tehdyt keinotekoiset ja muodolliset järjestelyt, joilla hankintayksikölle ei anneta vähäisintäkään mahdollisuutta osallistua yksikköön kohdistuvan määräysvallan käyttämiseen, eivät voi olla määräysvallalle asetettujen edellytysten mukaisia.

Sidosyksikköasemasta sopiminen

- Perinteisesti ajateltu, että kun kaikilla osakkeenomistajilla on mahdollisuus osallistua hallituksen jäsenen valintaan ja lisäksi kaikilla osakkeenomistajilla on mahdollisuus osallistua sidosyksikön strategiaan tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin, määräysvalta täyttyy
 - Ei tiedossa muutosta tähän saakka käytössä olevien oikeustapausten ja käytössä olevien kannanottojen valossa.
 - Onko aito vaikutusmahdollisuus, vaikka muodollisesti rakenteelliset seikat olla kunnossa?
- Sidosyksikköasemasta voidaan sopia esimerkiksi seuraavissa dokumenteissa
 - Yhtiöjärjestys
 - Osakassopimus
 - Muut sidosyksikön kaikkien osakkaiden hyväksymät asiakirjat

Soveltuva lainsäädäntö

- Hankintalaki 15 §
 - Lisäksi edellytyksenä on, että hankintayksikkö yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa käyttää määräysvaltaa yksikköön samalla tavoin kuin omiin toimipaikkoihinsa
- HE 108/2016 vp
 - [...] hankintayksikkö yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa käyttää määräysvaltaa yksikköön samalla tavoin kuin omiin toimipaikkoihinsa. Määräysvallan täyttymisen osalta hankintayksikön katsotaan käyttävän määräysvaltaa samalla tavoin kuin omiin toimipaikkoihinsa silloin, kun **se käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa määräysvallan alaisen oikeushenkilön strategisiin tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin.** Tällaista määräysvaltaa voi käyttää myös toinen oikeushenkilö, joka on samalla tavoin hankintayksikön määräysvallassa.

Soveltuva lainsäädäntö

■ EU:n hankintadirektiivi

- Hankintaviranomainen, joka ei käytä yksityisoikeudellisessa tai julkisoikeudellisessa oikeushenkilössä 1 kohdassa tarkoitettua määräysvaltaa, voi kuitenkin tehdä hankintasopimuksen kyseisen oikeushenkilön kanssa tätä direktiiviä soveltamatta, jos **hankintaviranomainen käyttää yhdessä muiden hankintaviranomaisten kanssa kyseisessä oikeushenkilössä samanlaista määräysvaltaa kuin omilla yksiköissään**
- Sovellettaessa ensimmäisen alakohdan a alakohtaa hankintaviranomaisten katsotaan käyttävän yhteistä määräysvaltaa oikeushenkilössä, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:
 - määräysvallan alaisen oikeushenkilön **päätöksentekuelimet koostuvat kaikkien määräysvallan käyttöön osallistuvien hankintaviranomaisten edustajista. Yksittäiset edustajat voivat edustaa useita tai kaikkia osallistuvia hankintaviranomaisia;**
 - kyseiset **hankintaviranomaiset voivat yhdessä käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa määräysvallan alaisen oikeushenkilön strategisiin tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin;** ja
 - määräysvallan alainen oikeushenkilö **ei aja sellaisia etuja, jotka poikkeaisivat** määräysvaltaa käyttävien hankintaviranomaisten eduista.
- Sidosyksikkösuhde ja oikeus hankkia palvelu kilpailuttamalla sidosyksiköltä edellyttää, että sidosyksikkösuhteen kriteerit täyttyvät silloin, kun sidosyksikkösuhteeseen perustuva hankinta tosiasiasa suoritetaan

Lyhyt yhteenveto Kustos ry:n jäsenten nykytilanteesta

- Monessa yhtiössä sidosyksikköasemaa koskevista asioista on sovittu osakassopimus ja yhtiöjärjestyksessä
- Joillain yhtiöillä on lisäksi sovittu sidosyksikköasemasta laajemmin. Esimerkiksi seuraavia osakkaiden vaikutusmahdollisuuksia havainnoitiin
 - Omistajastrategia
 - Nimitystyöryhmä
 - Asiakkuusryhmä
 - Asiakkuuskokous
 - Osakaskokous
 - Nimitysvaliokunta
 - Neuvottelukunta
 - Asiakasohjausryhmä

Keskeisiä suosituksia

- Sidosyksikön virallisista asiakirjoista ilmenee sidosyksikön asema omistajiensa sidosyksikkönä
- Kun useampi taho käyttää sidosyksikköön yhteistä määräysvaltaa, täytyy yhteinen määräysvalta olla kirjoitettuna ja sovittuna sidosyksikön yhtiöjärjestyksessä ja lisäksi on syytä sopia tarkemmin määräysvallan käytöstä osakassopimuksessa ja hallintosäännössä
- Yhtä tärkeää on, että myös tosiasialliset osakkeenomistajat ja heidän edustajansa hallituksessa ja muissa toimielimissä tuntevat sidosyksikköasemaan liittyvät erityispiirteet ja osaavat huomioida sen toiminnassaan.
- Lisäksi tärkeää on päätöksenteon dokumentointi.
- Sidosyksikön hallitus koostuu kaikkien sidosyksikön omistajien edustajista (sidosyksiköllä vähän omistajia) tai kaikkien omistajien nimeämistä edustajista (sidosyksiköllä on paljon omistajia)
- Jos sidosyksiköllä on paljon omistajia, ei kaikkien omistajien ole mahdollista olla edustettuna hallituksessa. Tällöin osakkeenomistajien ja sidosyksikön on varmistuttava siitä, että
 - kaikki sidosyksikön omistajat voivat tosiasiallisesti käyttää yhdessä ratkaisevaa määräysvaltaa sidosyksikön strategisten tavoitteiden ja tärkeiden päätösten tekemiseen
 - myös pienomistajilla on mahdollisuus vaikuttaa hallituksen jäsenten valintaan
 - ns. moniomisteisessa sidosyksikössä tarvitaan hallituksen lisäksi muita päätöksentekuelimiä, joilla varmistetaan myös vähemmistöomistajien tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa sidosyksikön strategisiin tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin.

Suosituksia toimenpiteistä

- Sidosyksikön **asema** sidosyksikkönä **ilmenee selkeästi** yhtiön asiakirjoista (yhtiöjärjestys ja osakassopimus)
- Sidosyksikön **kaikki omistajat osallistuvat hallituksen jäsenten valintaan** → hallituspaikat eivät keskity vain suurimmille osakkaille
 - Tähän voidaan luoda erilaisia konstruktioita yhtiöjärjestyksessä ja osakassopimuksessa
 - Huolehditaan, että sidosyksikön hallituksen jäsenet edustavat sidosyksikön omistajia tai omistajat osallistuvat jäsenten valintaan
- **Eri osakesarjat, jos sellaisia on**, huomioidaan a) hallituksen jäsenten valinnassa, b) määräysvallan käyttämisessä
- Huolehditaan siitä, että sidosyksiköllä on mahdollisuus **ryhtyä toimenpiteisiin oman sidosyksikköasemansa vaarantumisen** johdosta
- Yhteisen määräysvallan toteutumisen **kriteerit ovat tiedossa ja kontrolloitavissa uusien osakkaiden liittyessä sidosyksikön** osakkaiksi
 - Esimerkiksi mahdollisuus supistaa osakaskuntaa, jos sidosyksikköasema vaarantuu
- Luodaan yhtiökokouksen ja hallituksen lisäksi **muita vaikutuskanavia sidosyksikön omistajille** vaikuttaa sidosyksikön strategiaan tavoitteisiin ja merkittäviin päätöksiin
 - Esimerkiksi osakaskokous tai neuvottelukunta, jotka laativat kirjallisia asiakirjoja/ohjeita/suosituksia, jotka yhtiön hallituksen ja johdon on otettava huomioon (esimerkkinä omistajastrategia) → **näin mahdollistetaan kaikkien osakkaiden tosiasiallinen vaikutusmahdollisuus yhtiön strategiaan ja tärkeisiin päätöksiin**
- **Hallituksen päätöksenteossa aidosti huomioidaan ja se myös dokumentoidaan**, kaikkien omistajien yhdessä laatiman omistajastrategian/yhtiön kaikkien omistajien yhteisen tahtotilan yhtiön tulevaisuuden liiketoiminnassa
- Huolehditaan, että **muut vaikutuskanavat ovat pysyviä** kirjaamalla niiden olemassaolosta ja toiminnasta yhtiön asiakirjoihin (yhtiöjärjestys ja osakassopimus)
- Huolehditaan, että **muiden vaikutuskanavien** perusteella **toimitaan säännönmukaisesti**, vähintään vuosittain

Suosittelut toimenpiteet – yhtiöjärjestys, toimiala ja osakassopimus

- **Sidosyksikköaseman vahvistaminen yhtiöjärjestyksessä, kaupparekisterin toimialassa ja osakassopimuksessa**
- Koko sidosyksikön toiminnan ja toimintamallien rakentaminen sille ajatukselle, että kaikkia osakkaita kohdellaan yhdenvertaisesti ja huomioidaan niiden mahdollisuus vaikuttaa yhtiön toimintaan, tärkeisiin päätöksiin ja strategiaan
- *Yhtiön toimialana on tuottaa (●) palveluita. Yhtiö toimii julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (hankintalaki, 1397/2016) 15 §:n tarkoittamana sidosyksikkönä.*
- *Yhtiö voi harjoittaa ainoastaan vähäisessä määrin liiketoimintaa muiden kuin Osakkaiden kanssa. Muun toiminnan osuus tulee olla hankintalainsäädännön ja oikeuskäytännön sallimissa rajoissa siten, että Yhtiön sidosyksikköasema suhteessa Osakkaisiin säilyy hankintalain 15 §:n edellyttämänä.*
- *Osakassopimuksen tavoitteena on vahvistaa hankintalain (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016 ja sen kulloinkin voimassa olevat muutokset ja sitä koskeva oikeuskäytäntö tai koko lain uudistaminen mukaan lukien) mukaista sidosyksikköasemaa eli ns. in-house -asemaa Yhtiön ja Osakkaiden välillä luomalla Osakkaille tosiasiallisia keinoja käyttää määräysvaltaa Yhtiössä ja vaikuttaa Yhtiön strategiaan ja tärkeisiin päätöksiin.*
- *Jos sidosyksikön toiminnassa tai osakkaissa tapahtuu sellaisia muutoksia, jotka Yhtiön tai yksittäisen Osakkaan käsityksen mukaan vaarantavat tai uhkaavat vaarantaa Yhtiön sidosyksikköaseman, Yhtiön toimivalla johdolla sekä esimerkiksi hallituksella, on oikeus ja velvollisuus ryhtyä asianmukaisesti toimenpiteisiin sidosyksikköaseman säilyttämiseen liittyen.*
- *Yhtiön Osakkaat sitoutuvat siihen, että otettaessa uusia osakkaita Yhtiöön, Yhtiön sidosyksikköasema ei vaarannu.*

Suosittelut toimenpiteet – yhtiön pääoma (osakkeenomistajan status)

- Sidosyksikön omistusta rajaa kategorinen kielto yksityisestä pääomasta. Käytännössä sidosyksikköä ei saa omistaa sellainen taho, jolla on julkisyhteisöstä poikkeavia intressejä.
- Tyypillisenä esimerkkinä mainittakoon voittoa tavoittelematon yksityinen hyväntekeväisyysjärjestö. Myös tällainen taho voi tarkoituksestaan huolimatta tavoitella muita kuin luonteeltaan yleisen edun mukaisia päämääriä, ja toimia markkinatoimijoiden kilpailijoina ja siten saada myös kilpailuedun sidosyksikköasemasta (C-574/12 SUCH)
- **Muilta osin hankintalainsäädäntö ei rajaa esimerkiksi omistajien keskinäistä omistussuhdetta.**
 - **Omistusosuuden määrälle ei ole annettu merkitystä lain esitöissä tai oikeuskäytännössä, kun on arvioitu sidosyksikköstatuksen täyttymistä**
- Hankintalainsäädäntö ei esimerkiksi kiellä erilaisia osakesarjoja ja äänivaltaa koskevia eroja, mutta eroavaisuudet tulee ottaa huomioon yhteistä määräysvaltaa koskevan edellytyksen toteutumisessa
- **Suosituksemme on, että sidosyksikössä olisi vain yhtä osakesarjaa ja äänivalta perustuisi puhtaasti osakeomistukseen**
- **Yhden osakesarjan vaatimus ei perustu hankintalakiin, se helpottaa kaikkien omistajien määräysvallan käyttämistä ja tätä kautta keventää sidosyksikön hallintoa**
- Myös yksittäisten osakkaiden keskittynyttä omistusta ja äänivaltaa olisi syytä välttää tosiasiallisen yhteisen määräysvallan helpottamiseksi
- *Yhtiön Osakkaina voivat toimia vain hankintalaissa tarkoitetut hankintayksiköt. Yhtiön Osakkaat vakuuttavat, että ne ovat hankintalain tarkoittamia hankintayksiköitä.*
- *Yhtiön Osakkaina eivät voi toimia sellaiset yhtiöt, joilla on yksityistä pääomaa tai joilla voidaan tulkita olevan yksityistä pääomaa vastoin sidosyksiköltä edellytettyä yksityisen pääoman kieltoa.*
- *Yhtiön toimivalla johdolla, esimerkiksi hallituksella, on oikeus ryhtyä toimenpiteisiin, jos se katsoo, että Yhtiön Osakkaina on sellaisia tahoja, joiden omistus rikkoo yksityistä pääomaa koskevaa kieltoa*
- *Yhtiön omistus jakaantuu seuraavasti:*
 - X
 - X
- *Jos Yhtiössä on erilaisia osakesarjoja, Yhtiön osakkaiden mahdollisuus vaikuttaa strategiaan tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin on huomioitu kunkin osakelajin osalta siten, että kunkin osakelajin edustajilla on yhtäläiset ja samat oikeudet keskenään*

Suosittelut toimenpiteet – rahoitus

- Yhtiön rahoitusta ohjaa yksityisen pääoman ehdoton kieltö. Muilta osin hankintalainsäädännössä ei ole pääomaa ja rahoitusta koskevia ehtoja
- Kannattaa huomioida rahoitusta koskevissa ehdoissa, että oman pääoman ehtoisen rahoituksen tulee aina olla muuta kuin yksityistä pääomaa.
- Selvyyden vuoksi todettakoon, että luottalaitoksesta otettavan tavanomaisen velkakirjalainan ottaminen on sallittua.
- *Yhtiön liiketoiminta pyritään ensisijaisesti rahoittamaan Yhtiön liiketoiminnasta saatavalla tulorahoituksella.*
- *Yhtiö tekee Osakkaidensa kanssa palvelusopimukset, joissa Yhtiö sitoutuu toimittamaan ja Osakkaat ostamaan kulloinkin sovitut palvelut. Palvelusopimusten hinnat vahvistetaan erillisissä palvelusopimuksissa*
- *Jos Yhtiö myy palveluitaan vähäisissä määrin muille kuin Osakkailleen, Yhtiön on laadittava tästä sidosyksikkötoiminnan ulkopuolisesta myynnistä erilliset kirjalliset sopimukset ja eriytettävä muu kuin sidosyksikkötoimintaa koskeva myynti kirjanpidossaan sidosyksikkötoiminnan myynnistä.*
- *Mikäli Yhtiö tarvitsee liiketoimintaansa lisärahoitusta, pyritään tämä ensisijaisesti järjestämään Osakkailta näiden omistusosuuksien mukaisessa suhteessa lainarahoituksena*
- *Yhtiön on kiellettyä hankkia sellaista rahoitusta yksityiseltä sektorilta, jonka seurauksena Yhtiön omistukseen voisi tulla yksityistä pääomaa. Tällaista kiellettyä rahoitusta ovat esimerkiksi erilaiset vaihtovelkakirjalainat, joiden ehtojen mukaisesti lainasaaminen voidaan vaihtaa Yhtiön osakkeiksi.*

Suosittelut toimenpiteet – hallituksen valinta

- Kaikki yhtiön omistajat osallistuvat jäsenten valintaan
- Jos on kyse suppeasta osakekunnasta (alle 10 osakkeenomistajaa), sidosyksikön hallitus koostuu kaikista omistajahankintayksiköiden edustajista
- Jos on kyse laajemmasta osakakunnasta (yli 10 osakkeenomistajaa), tulee huolehtia erityisesti siitä, että myös pienosakkailta on mahdollisuus vaikuttaa yhtiön hallituksen jäsenten valintaan
- Jotta pienennetään riskiä pienosakkaiden vaikutusvallan puuttumisesta, suosittelemme, että pienosakkaat saavat nimetä enemmän kuin yhden hallituksen jäsenen, jos pienosakkaita on lukumäärällisesti paljon
- **Täydellinen malli moniomistajamallissa?**
 - Kaikilla yksi osake
 - Hallituspaikat jakautuvat määräajoin (esim. kolmen vuoden välein) tarkkailtavien ostojen suhteessa (esim. kolmella suurimmalla asiakkaalla jokaisella yksi hallituspaikka)
 - Pienimmät omistaja-asiakkaat nimittävät yhdessä (kolme paikkaa?)
- *Yhtiöllä on (●) henkilöstä koostuva hallitus, jonka valintaan kaikki Osakkaat osallistuvat. Yhtiön hallitus koostuu kaikkien Osakkaiden edustajista TAI*
- *Yhtiöllä on (●)-(●) henkilöstä koostuva hallitus, jonka jäsenet valitaan seuraavasti*
 - *Yhtiön pääomistajat saavat ehdottaa (●)-(●) henkilöä hallitukseen*
 - *Yhtiön muut kuin pääomistajat ("Pienosakkaat") saavat ehdottaa (●)-(●) henkilöä hallitukseen.*
 - *Pienosakkaat järjestävät joko kalenterivuositain tai aina ennen Yhtiön hallituksen kokoonpanoa päättävää yhtiökokousta (●) viikkoa ennen hallituksen kokoonpanosta päättävää yhtiökokousta Pienosakkaiden kokouksen, jonka pohjalta ehdotus Pienosakkaiden ehdottamista hallituksen jäsenistä yhtiökokoukselle tehdään*
 - *Lopullinen valinta hallituksen jäsenistä tehdään yhtiökokouksessa. Yhtiön osakkeenomistajat sitoutuvat noudattamaan hallituksen jäsenten valintaa koskevia periaatteita hallituksen jäsenistä päättävässä yhtiökokouksessa*
- *Jos Yhtiössä on useita eri osakesarjoja, tulisi lähtökohtaisesti kaikkien osakesarjojen osakkaiden osallistua samalla tavalla hallituksen jäsenten valintaan ja kaikilla osakesarjoilla on yhtäläinen oikeus ehdottaa hallituksen jäseniä yhtiökokoukselle.*
- *Mikäli Yhtiöön tulee uusia osakkaita, sitoutuvat Yhtiön Osakkaat siihen, että myös uudella Osakkaalla on oikeus nimetä Yhtiön hallitukseen edustaja noudattaen edellä kuvattua järjestelyä*

Suosittelut toimenpiteet – muut päätöksentekelimet

- Luodaan yhtiökokouksen ja hallituksen lisäksi muu tai muita vaikutuskanavia sidosyksikön omistajille vaikuttaa **sidosyksikön strategisiin tavoitteisiin ja merkittäviin päätöksiin**
- *Yhtiöllä on vähintään yhden (1) kerran vuodessa kokoontuva osakaskokous ("Osakaskokous"), johon kukin Osakas nimeää yhden (1) edustajan ja jossa Osakkaat pääsevät yhtäläisin oikeuksin vaikuttamaan Yhtiön omistajaohjaukseen, Yhtiön strategisten tavoitteiden asettamiseen, keskeisimpien päätösten valmisteluun ja tärkeisiin päätöksiin. Mikäli hallitus tai Yhtiön toimiva arvio tarpeelliseksi, tulee Osakaskokous järjestää useammin ja aina tarvittaessa.*
- *Osakaskokouksen tavoitteena on muodostaa yhteinen tahtotila Yhtiön strategian suunnasta sekä toiminnan ja kaikille Osakkaille tuotettavien palvelukokonaisuuksien kehittämisestä, Yhtiön hinnoitteluperiaatteista kaikille Osakkaille tuotettavista palveluista ja niistä perittävistä kustannuksista sekä toteuttaa omistajaohjausta ja valvontavaltaa Yhtiössä.*
- *Osakaskokouksen tarkoituksena on auttaa Yhtiön hallitusta päätöksenteossa muodostamalla ennakollisesti kantansa Yhtiön kaikkia Osakkaita koskevissa päätöksissä.*
- *Osakaskokouksen nimenomaiset tehtävät*
 - *Osakaskokous luo ja päättää omistajastrategiasta ("**Omistajastrategia**")", joka esitellään Yhtiön hallitukselle ja joka Yhtiön hallituksen tulee ottaa toiminnassaan ja päätöksenteossään huomioon*
 - *Osakaskokouksessa voidaan käsitellä ja Osakaskokous voi tehdä hallituksen päätöksentekoa ohjaavan ennakollisen ei-sitovan päätöksen Yhtiön Osakkailleen kehittämistä palvelukokonaisuuksista sekä muista kaikkien Osakkaiden palvelujen hankintaan, käyttöön ja kehittämistarpeisiin ja hinnoitteluun liittyvistä asioista.*
 - *Osakaskokouksella on oikeus tehdä ehdotuksia ja aloitteita Yhtiön hallitukselle, mutta sillä ei ole itsenäistä (ml. osakeyhtiölain mukaista) Yhtiön toimintaa tai hallintoa koskevaa päätäntävaltaa.*
 - *Osakaskokous voi antaa lausunnon tai kannanoton Yhtiön merkittävään päätökseen ennen kuin päätös viedään yhtiökokouksen käsiteltäväksi, jos hallitus on tällaista pyytänyt Osakaskokoukselta*

Suosittelut toimenpiteet – muut päätöksentekelimet

- Luodaan yhtiökokouksen ja hallituksen lisäksi muu tai muita vaikutuskanavia sidosyksikön omistajille vaikuttaa sidosyksikön strategiaan tavoitteisiin ja merkittäviin päätöksiin
- Päätöksenteon mahdollisuuden on oltava aito –pelkästään keskusteluforum ei täytä hankintalain sidosyksikölle asetettuja vaatimuksia.
- *Osakaskokoukselle esitetään vuosittain selvitys Yhtiön liikevaihdon jakautumisesta Osakkaille ja Osakkaiden ulkopuolisille tahoille sekä muista seikoista, joilla on merkitystä hankintalain määräys- ja valvontavallan toteuttamiseksi.*
- *Osakaskokousedustajalla on oikeus saada Osakaskokoukselle kuuluva asia käsiteltäväksi Osakaskokoukseen ilmoittamalla siitä hyvissä ajoin (viimeistään kahta (2) viikkoa) ennen Osakaskokousta Yhtiön hallitukselle.*
- *Osakaskokouksessa kullakin osakaskokousedustajalla on yksi (1) ääni. Osakas voi valtuuttaa kirjallisesti toisen Osakkaan osakaskokousedustajan käyttämään Osakaskokouksessa puhevaltaansa, mikäli lainsäädäntö ei aseta tälle esteitä.*
- ***Osakaskokouksessa päätetään niistä asioista, joista yhtiökokouksessa ja osakassopimuksessa on sovittu osakaskokouksessa päätettäväksi.***
- *Yhtiön hallitus kutsuu koolle Osakaskokouksen. Kutsu Osakaskokoukseen toimitetaan osakaskokous-edustajaksi nimetyille henkilöille viimeistään yhtä (1) viikkoa ennen kokousta hänen ilmoittamaansa osoitteeseen.*
- *Osakaskokouksista pidetään pöytäkirjaa ja tehdyt päätökset dokumentoidaan.*

Suosittelut toimenpiteet - hallituksen toimivalta ja velvoitteet

- Selkeytetään Yhtiön hallituksen, yhtiökokouksen, toimitusjohtajan ja Osakaskokouksen rooleja ja toimivaltaa
- *Yhtiön hallituksen toimivalta vastaa osakeyhtiölain säädöksiä huomioiden luonnollisesti hankintalaista sekä yhtiöjärjestyksestä ja Osakas-sopimuksesta tulevat velvoitteet, mutta erityisesti Osakaskokouksen hallituksen työlle asettamat tavoitteet*
- *Yhtiön hallituksen on huomioitava päätöksenteossaan Yhtiön Osakaskokouksen päätökset ja ehdotukset ja perusteltava mahdolliset kielteiset päätökset*
- *Yhtiön hallituksen tehtävänä on kutsua Osakaskokous koolle Osakaskokousta/koskevien ehtojen mukaisesti*

Suosittelut toimenpiteet – yhtiökokouksen ja toimitusjohtajan toimivalta

- Selkeytetään Yhtiön hallituksen, yhtiökokouksen, toimitusjohtajan ja osakaskokouksen / neuvottelukunnan rooleja ja toimivaltaa
- *Yhtiön yhtiökokouksen ja toimitusjohtajan toimivalta vastaavat osakeyhtiölain säädöksiä, huomioiden luonnollisesti hankintalaista sekä yhtiöjärjestyksestä ja osakassopimuksesta tulevat velvoitteet;*

LUKANDER RUOHOLA HTO

ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÅ • ATTORNEYS AT LAW

Kiitos

Keskustelua

Kysymyksiä

14.6.2023

Puh. 010 320 8400

etunimi.sukunimi@lrhto.fi

www.lrhto.fi

Turku

Yliopistonkatu 15 B, 20100 Turku

Helsinki

Eteläesplanadi 22 A, 00130 Helsinki

Salo

Turuntie 1, 24100 Salo

Kuopio

Käsityökatu 18, 70100 Kuopio